

26 de gener, una data gens casual

written by Joan Casajuana | 26 de gener de 2019

No per casualitat va ser un 26 de gener el dia que les tropes franquistes entraren a Barcelona per la Diagonal l'any 39. Aquella data era una espina clavada, objecte d'estudi a l'acadèmia militar espanyola: l'única batalla militar rellevant en la qual els catalans els havien derrotat.

Va ser el 26 de gener de 1641 quan es lliura la batalla de Montjuïc, on les tropes enviades pel comte duc d'Olivares i Felip IV hagueren de tornar enrere vençuts per les milícies de la Coronela que, rere muralles, des de Montjuïc i amb els reforços que a última hora ens enviaren els ara aliats francesos, refusaren l'intent de prendre la ciutat per part d'aquell terrible exèrcit de prop de 30.000 soldats, els terços espanyols, disposats a rebentar les muralles de la ciutat a canonades. Pau Claris, acabat de ser proclamat president de la República Catalana feia deu dies per la junta de Braços, sortosament havia demanat auxili al totpoderós Richelieu, proclamant el rei de França Louis XIII comte de Barcelona.

La tradició de rematar la història militar rectificanc les efemèrides, convertint les dates de derrota en dates de victòria i reescrivint així la història al nostre gust deu venir de lluny; mirem l'onze de setembre sense anar més lluny. Els que vam sentir el primer d'octubre com una victòria, votant i guanyant, en contra i a pesar de l'Estat espanyol que utilitzà en va recursos policials, militars, jurídics, mediàtics i guerres brutes per intentar frustrar-lo, ja commemorem l'1-0 a l'espera del suport definitiu de l'opinió pública majoritària del món democràtic i de la condemna de l'Estat espanyol per tanta ineptitud.

Lluny de rectificar, sembla que ni tan sols el gruix de

l'esquerra espanyola s'atreveix encara a defensar amb rotunditat i sense tebieses els drets humans dels nostres presos i exiliats, retirant-se almenys d'aquest plet brut, esmenant la fiscalia i desdient-se d'aquesta aberració tan contraproduent. Ni semblen voler-ho, ni semblen atrevir-s'hi, temorosos del furor nacionalista i de perdre el suport de milions d'espanyols educats tradicionalment en la possessió de Catalunya costi el que costi, tot i a pesar de les conseqüències de desprestigi democràtic que això els està comportant.

Persistiran a enrocar-se en el seu principi químic preferit, la indissolubilitat de l'estat, segon article de la Constitució, com a precepte màxim per sobre dels altres drets fonamentals, tornant enrere en el temps i sufocant, com feren àustrias i borbons, les desmesurades aspiracions d'aquest poble díscol i rebel.

Tampoc seria cap casualitat que Felip V, conclosa la guerra de successió i ja imprès el Reial Decret de Nova Planta, s'esperés fins a tres mesos a publicar-lo com a Reial Cèdula, just per a fer-lo coincidir exactament amb una altra data clau, el 16 de gener, en aquest cas la mateixa que, 75 anys abans, l'any 1641, Pau Claris havia estat proclamat president de la República.

El primer d'octubre és, per l'independentisme català, l'única data de victòria contemporània a celebrar, com podria ser-ho el 26 de gener per la batalla de Montjuïc, si no l'hagués esmenat Franco 298 anys més tard, prenent, aquest cop sí, Barcelona sense possibilitats de resistència el 1939.

Cal tenir ben clar que en aquests episodis de la història el rerefons va ser la vindicació de drets i llibertats constitucionals que s'estaven reclamant de feia anys, i amb Pau Claris, a més, l'exigència de la retirada de tropes de soldats canalles i assassins que, al marge de la guerra contra França, detestada aquí, sotmetien els nostres pobles al

terror.

En ambdós casos s'exigia la posta en llibertat dels representants del poble empresonats i en aquell cas el diputat Francesc de Tamarit va ser violentament alliberat de la presó, linxat el virrei de torn, i vençuda la guàrdia per la força de les masses en aquell Corpus de sang del juny de 1640.

El comte duc d'Olivares hi envià aleshores els terços Espanyols a envair Catalunya pel sud. Van haver de batallar uns mesos fins a arribar a Barcelona per prendre la ciutat, i van ser finalment derrotats a la batalla de Montjuïc aquell 26 de gener de 1641, amb l'inestimable ajut d'última hora dels soldats de Richelieu i Louis XIII, ara proclamat nou comte de Barcelona, tot jurant les constitucions com ho van fer també posteriorment els seus successors Louis XIV i Felip V, l'any 1701.

La història mai no es repeteix igual però patrons com aquests es reproduïxen tossudament i el vell litigi s'ha tornat a encendre com una flama en l'actual context contemporani, un marc globalitzat i menys violent, que sortosament permetrà l'emissió en directe del procés als independentistes catalans.

L'escenificació de la vista oral promet un espectacle històric. A la banqueta d'acusats veurem demòcrates honrats, cultes, escollits pel poble i carregats de raons polítiques que fa més d'un any que són utilitzats com a ostatges. A la banda acusadora veurem fiscals de tarannà inquisitiu i d'extrema dreta, d'aspecte antic i anacrònic, i al bell mig de la sala un tribunal de jutges d'honorabilitat dubtosa, directa o indirectament triats pels principals partits –part en el procés–, un procés instruït amb proves falses d'una violència inexistent.

Sens dubte avergonyiran la societat democràtica. Alguns amics em diuen càndid perquè, més enllà de confiar en possibles indults o absolucions, guardo una darrera esperança: que la

pressió social que aquesta ignomínia generi en l'àmbit internacional, s'acabi traduïnt en la palanca mediàtica que propulsi una exigència massiva als governs perquè intervinguin forçant la mediació, l'única sortida possible per a començar a negociar el referèndum i evitar de desfermar la disbauxa.